

**МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ВИКЛАДАЧАМИ ЯКОСТІ
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
«МЕНЕДЖМЕНТ»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

Мета дослідження – вивчення думок щодо рівня задоволеності викладачів якістю освітньо-професійної програми «Менеджмент» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному веб-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – науково-педагогічні працівники, які викладають навчальні дисципліни, що передбачені навчальним планом за освітньо-професійною програмою (ОПП) «Менеджмент» (респонденти).

Опитування респондентів було проведено в **1 семестрі 2023-2024 навч. року** за анкетною «якість освітньої програми». Всього опитано **14 респондентів**.

Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#).

Анкета складалася з дев'яти блоків питань, які включали: оцінювання відповідності знань випускників з освітньої програми сучасному стану виробництва і бізнесу; ранжування за значимістю тринадцяти найбільш важливих компетентностей, оцінювання якостей та навичок випускників за п'ятибальною шкалою від 1 (низький рівень) до 5 (високий рівень); найбільш необхідні складові освітньої програми; необхідність залучання роботодавців до розроблення та модернізації освітніх програм та відкриті питання щодо дисциплін, які необхідно ввести та вивести з освітнього процесу, інших пропозицій щодо покращення якості освіти та освітньої програми.

Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).

Результати оцінювання науково-педагогічними працівниками якості ОПП «Менеджмент» за критерієм «**Наскільки знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу**» наведено на рисунку 1.

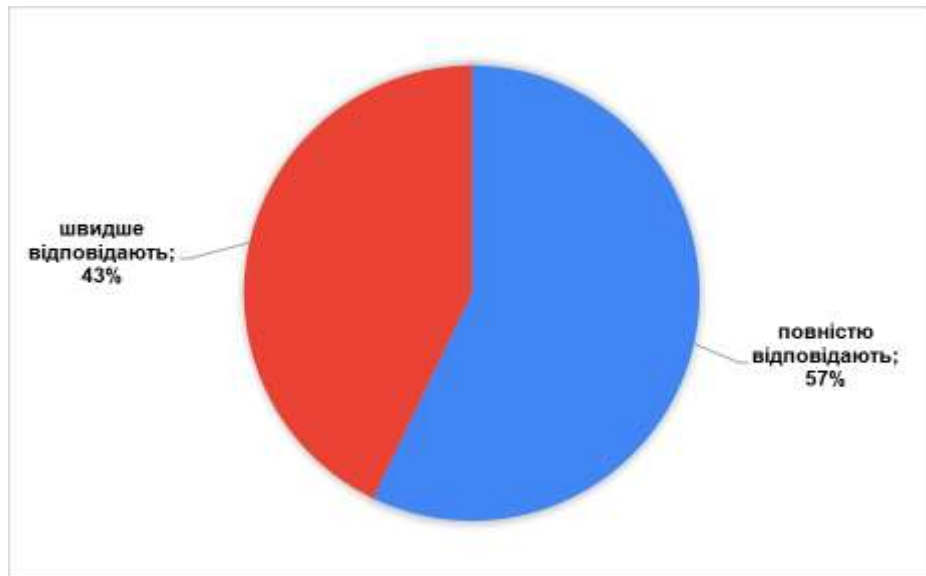

Рис. 1. Оцінювання «Наскільки знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу» (у відсотках)

Результати ранжування тринадцяти найбільш важливих компетентностей випускника для роботи за фахом (1- найбільш важлива) представлено у табл. 1.

Таблиця 1 - Ранжування пунктів щодо важливості компетентностей випускника для роботи за фахом

Назва компетентності	Рейтинг
1 блок	
Здатність до аналізу і синтезу	1
Здатність застосовувати знання на практиці	2
Базові загальні знання	3
Засвоєння основ базових знань з професії	4
Усне і письмове спілкування рідною мовою	5
Знання другої мови	6
2 блок	
Здатність до навчання	1
Здатність породжувати нові ідеї (креативність)	2
Здатність пристосовуватись до нових ситуацій	3
Елементарні комп'ютерні навички	4
Дослідницькі навички і уміння	5
Прийняття рішень	6
Здатність до критики та самокритики	7

Моніторинг оцінювання якостей та навичок випускників освітньої програми за п'ятибальною шкалою від 1 (низький рівень) до 5 (високий рівень) наведено в таблиці 2.

Таблиця 2 - Оцінювання якостей та навичок випускників (у відсотках)

Критерій оцінювання	Бали				
	1	2	3	4	5
Рівень загальнотеоретичної підготовки	7,1	7,1	21,4	35,7	28,6
Рівень базових (професійних) знань і навичок	7,1	14,3	14,3	42,9	21,4
Стратегічне мислення	0	21,4	14,3	28,6	35,7
Націленість на кінцевий результат	7,1	0	28,6	28,6	35,7
Здатність працювати в колективі, команді	7,1	14,3	7,1	42,9	28,6
Здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці	0	0	28,6	28,6	42,9
Націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання	7,1	14,3	7,1	35,7	35,7
Навички управління персоналом, колективом	0	28,6	7,1	42,9	21,4
Ерудованість, загальна культура, комунікабельність	0	21,4	0	42,9	35,7
Володіння інформаційними та комунікаційними технологіями	0	28,6	0	42,9	28,6
Ведення ділової документації	0	21,4	14,3	42,9	21,4

Результати оцінювання показали достатньо **високий рівень** (максимальна сума відсотків за балами 4 і 5) наступних якостей та навичок випускників: «ерудованість, загальна культура, комунікабельність» (78,6%).

Меншими балами оцінили наступні критерії (максимальна сума відсотків за балами 1 і 2, по 28,6%) – «навички управління персоналом, колективом», «володіння інформаційними та комунікаційними технологіями».

Моніторинг оцінювання п'яти найбільш необхідних складових освітньої програми «Менеджмент» наведено в таблиці 3.

Таблиця 3 - Оцінювання п'яти найбільш необхідних складових освітньої програми «Менеджмент» (у відсотках)

Критерій оцінювання	Бали
Співвідношення теоретичної і практичної частини	86
Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін	64
Спрямованість дисциплін на майбутню професію	93
Обґрунтованість навантаження на студентів (кількість дисциплін на семестр, кількість годин на тиждень аудиторної і самостійної роботи)	43
Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)	100
Залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах	64
Доступ до програм підготовки, графіків освітнього процесу, розкладів і робочих програм дисциплін	14
Доступ до навчальної і наукової літератури бібліотеки університету	21

Аналіз таблиці 3 показує, що за результатами опитування респондентів найбільш необхідних складових ОПП «Менеджмент» наступні:

1. Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо) (100%)
2. Спрямованість дисциплін на майбутню професію (93%);
3. Співвідношення теоретичної і практичної частини (86%);
4. Залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах (64%);
5. Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін (64%).

Тому, при перегляді освітньої програми на цих складових необхідно зупинитись більш детально.

Результати щодо необхідності залучення роботодавців, на думку викладачів, до розроблення та модернізації освітньої програми показали 93% - позитивну відповідь (рис. 2).

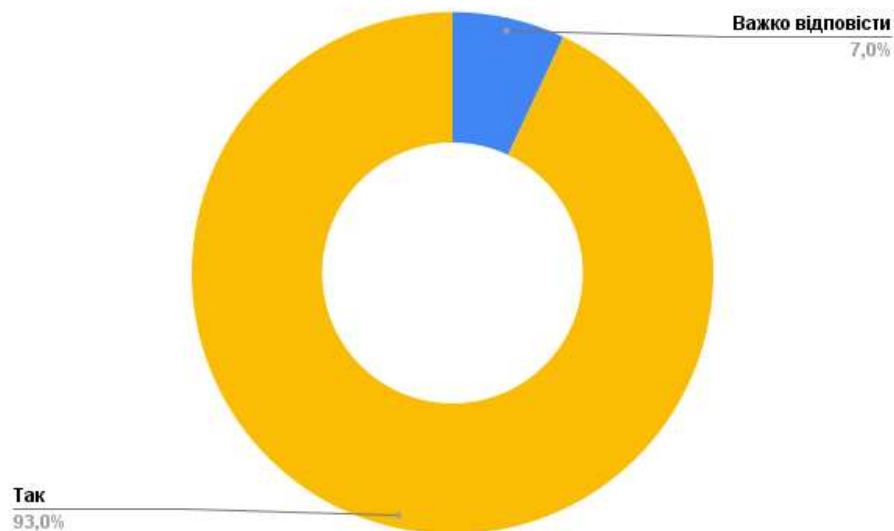

Рис. 2. Результати щодо необхідності залучення роботодавців, на думку викладачів, до розроблення та модернізації освітньої програми.

Результати опитування пропозицій викладачів щодо навчальних дисциплін показали:

- *необхідно ввести до освітнього процесу* – дисципліни спрямовані на вивчення бізнес-фінансів, оскільки вони є підґрунтям для прийняття правильних управлінських рішень; навички роботи в ІТ.

- *необхідно вивести з освітнього процесу* - Фізкультура.

Інших пропозицій від викладачів щодо покращення якості освіти та

освітньої програми «Менеджмент» не надійшло.

Висновки

Моніторинг якості освітнього процесу за ОПП «Менеджмент» показав, що викладачі досить високо оцінюють організацію освітнього процесу за даною освітньо-професійною програмою. Так 57 % опитаних відзначили, що знання випускників зі спеціальності повністю відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу і 43 % – швидше відповідають.

За результатами опитування викладачів найбільш важливими компетентностями випускника для роботи за фахом були відзначені: здатність фахівців до аналізу і синтезу, застосування знань на практиці, а також здатність до постійного навчання та породжування нових ідей (креативність). Респондентами було проведено ранжування якостей та навичок випускників. На їх думку, найважливішими якостями (за оцінками 4 та 5 балів), якими повинен володіти фахівець є «ерудованість, загальна культура, комунікабельність», «націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання», «здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці», «здатність працювати в колективі, команді». В процесі моніторингу дана оцінка та визначені п'ять найбільш необхідних складових (на думку викладачів) освітньої програми. Максимальні бали були надані критеріям: «організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)», «спрямованість дисциплін на майбутню професію», «співвідношення теоретичної і практичної частини», «організація наукових і практичних заходів професійної діяльності» та «зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін».

З урахуванням даних моніторингу та зроблених зауважень пропонується:

1. При удосконаленні освітніх компонентів, компетентностей та програмних результатів навчання за даною освітньою програмою більш детально зупинитися на складових, які були відзначені як найбільш важливі.
2. Обговорити з робочою групою спеціальності про можливість корегування навчальних планів шляхом введення запропонованих дисциплін.
3. Запровадити проведення тренінгів, семінарів з бізнес-фінансових питань с запрошенням фахівців цієї сфери.

Гарант ОПП «Менеджмент» за першим
(бакалаврським) рівнем освіти

Ірина АГЕСВА

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н., доцент

Радміла СКЛЯР